

Добро владеење за
отвореност и отчетност
во политиката и владеењето

Автори: Данче Даниловска, Нада Наумовска

ПРЕПОРАКИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА СОСТОЈБАТА

Отвореност на локална власт во регионот и во Македонија

Овој проект е финансиран од Европската Унија.

Оваа публикација е изготвена со помош на Европската Унија. Содржините во оваа публикација се единствена одговорност на партнерите од проектот „ACTION SEE“ и на истражувачкиот тим и на ниеден начин не ги одразуваат ставовите на Европската Унија.

Автори: Данче Даниловска, Нада Наумовска

Истражувачки тим од **Метаморфозис** - Фондација за интернет и општество:
Бардил Јашари, директор
Лилјана Пецова –Илиеска, проектен координатор

ПРЕПОРАКИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА СОСТОЈБАТА

Отвореност на локална власт во регионот и во Македонија

Ставовите изразени во овој документ се на авторите и не ги
отсликуваат ставовите на донаторите.

Скопје, јули 2018

ВОВЕД

Во соработка со партнерите од регионалната мрежа на НВО-и „ACTION SEE“, Метаморфозис, Фондација за интернет и општество ја изготви студијата на јавна политика во која го анализираме нивото на транспарентност, отвореност, отчетност на извршната власт во регионот на Западен Балкан. Студијата претставува резултат на опсежно истражување, базирано на научна метода, спроведено од членовите на мрежата ACTION SEE во текот на претходните неколку месеци. Целта на нашите активности е да се утврди вистинската состојба во регионот преку објективно мерење на отвореноста на извршната власт и да се адресираат препораки за нејзино подобрување. Исто така, цел е да се подобри почитувањето на принципите на доброто владеење, каде отвореноста зазема мошне важно место.

Сметаме дека ова се целите што ги споделуваме со институциите кои се вклучени во истражувањето. Предлогот за јавна политика, со придружна анализа, е втор ваков документ. Членовите на мрежата, минатата година, по спроведеното истражување, дадоа препораки за подобрување на отвореноста на владините институции.

Врз основа на резултатите од истражувањето спроведено во 2016 година, се направени анализи кои обезбедуваат преглед на ситуацијата во РМ и во регионот, вклучувајќи и забележани недостатоци и добри практики во оваа област. Врз основа на овие анализи, минатата година беа направени препораки и „патокази“ за подобрување на специфичните области опфатени со истражувањето.

Членовите на мрежата ActionSEE, базирајќи ја својата работа на наодите и резултатите од последниот мониторинг, пристапија кон подобрување и прилагодување на методологијата за истражување и индикатори, со надеж дека новите информации кои се собраа ќе придонесат кон повисок квалитет на резултатите од проектот. Целта на користење на нови и подобрени индикатори е додавање на нови димензии на истражувањето и поефективен придонес за подобрување на отвореноста на институциите од регионот.

Поседувајќи претходно знаење, конкретни резултати и анализа на регионалната отвореност, и верувајќи дека институциите на извршната власт, ќе бидат водени од презентирани чекори за подобрување на состојбите во овие области, ќе работат на подобрување на истата, ние одлучивме да се залагаме за повисоко ниво на отвореност на владините институции во регионот. Така, годинашното истражување е збогатено со индикатори кои се залагаат за повисок стандард на проактивна транспарентност.

Отвореност на локалната самоуправа во регионот

Анализите на бројните индикатори во второто мерење покажаа значајна разлика во споредба со минатогодишните резултати. Имено, Албанија има само 12,12% ниво на отвореност во регионот во 2016 година, а во 2017 година мерењето покажува 27,55%, што покажува огромна работа на локалната самоуправа во Албанија во претходниот период. Сите други земји во регионот имаат речиси намалување на процентот од последното мерење. Тоа може да се оправда преку воведувањето на некои нови показатели оваа година, бидејќи веруваме дека на тој начин ќе покажеме посложен истражувачки пристап и понапредно ниво на барање до локалната самоуправа да ги исполни индикаторите.

Регионалното ниво на отвореност на локалните самоуправи оваа година е 31,5% што значи намалување за 2,5% од претходното мерење. Имајќи предвид дека општините се клучните институции наменети за услуги кон граѓаните, од најголема важност е прогресивната работа да се изврши на локално ниво. Политиката на отвореност мора да биде политика на сите општини и треба да го најде своето место меѓу другите значајни државни политики. Крајно време е да се започне со решавање на ова прашање. Намалувањето на нивото на отвореност влијае на нивото на учество на граѓаните во креирањето на локалните политики и можностите за влијание и реструктурирање на одлуките донесени од локалните самоуправи.

Едно е да се каже дека новите индикатори направиле потранспарентно истражување, но, од друга страна, не се забележани подобрувања кон најважната улога во општеството што ја имаат. Нивото на регионалниот пристап до информации и достапност покажува дека сè уште не постојат извештаи од јавните дебати објавени на нивната веб-страница, ниту пак извештаите од јавните консултации содржат писмени објаснувања и дадени одговори, ниту пак се објавени информациите за кои е одобрен слободен пристап (одговори на барање на јавноста). Со толку ниско ниво локалните самоуправи во регионот не им овозможуваат на граѓаните да бидат добро информирани и соодветно да учествуваат во дебатите на прашања од локален интерес.

Во однос на нивото на стратешко управување и ниво на свесност во регионот, што е незадоволително, само 48, 12% во 2017 година, Албанија и Босна и Херцеговина покажаа највисоки подобрувања, Албанија има 20, 09% во 2016 година и изненадувачки 63,21% во 2017. Како специфичност на регионот може да се види дека во рамки на локалните самоуправи недостасуваат показатели за успешност кога ги развиваат своите годишни програми за работа и програмата за работа на Собранието на општината. Резултатите кои се присутни не се кохерентни со определувањето на ЕЛС за стратешка работа, ако не се проследени со индикаторите за перформанси. Ваквите стратешки пристапи напишани само на хартија, во рамките на општите и општите стратешки документи, може да се согледаат само како исполнување на законската обврска да се развијат годишни програми за работа и писмен план со кој се утврдуваат нејзините цели (стратегија за развој).

Со цел да се обезбеди повисоко ниво на свест, мора да се спроведе процес на изготвување на акционен план за спроведување на Стратегијата за развој кој содржи специфични временски распореди, буџетски средства и одговорни тела за спроведување. Годишниот буџет е типично клучен инструмент со кој локалната самоуправа ги преведува своите политики во акционен план. Затоа, буџетите не треба да бидат само достапни за јавноста; тие исто така треба да бидат достапни за јавноста на начин да се разберат целите и начинот на постигнување на целите.

Наместо очекуваниот напредок во областа на интегритетот, институциите на ЕЛС во регионот имаа уште полоши резултати во споредба со претходната година. Разгледувањето на поголемото намалување на нивото на интегритет се должи на тоа што не се предвидени повеќе прашања, од кои едната е да спроведе обуки / работилници или други едукативни активности за своите службеници за теми како што се судир на интереси / спречување на корупција / укажувачи во случај на неправилности. Исто така, едно од главните прашања останува недостатокот на директен онлајн канал за комуникација достапен на веб-страницата преку кој граѓаните можат да покренат прашања, жалби и тужби.

Ова не е само показател за ниските можности за комуникација, туку и дека нема потенцијал да ги трансформира постојните односи помеѓу ЕЛС и граѓаните, со што ќе се подобри транспарентноста и одговорноста. Сепак, транспарентноста е место за дополнителна дебата, особено кога станува збор за спроведување на сите активности кои имаат потреба од некаква техничка поддршка, како видео стриминг на седниците на Собранието на општината на нивната веб-страница, или видео / аудио записи од седниците на општинските собранија од најмалку 1 година достапна на веб-страницата.

Но, она што е најважно, граѓанскиот буџет не се објавува на веб-страницата, кој се однесува на трошење и транспарентен и разбирлив начин на распределба на средствата. Од суштинско значење е локалните самоуправи да издаваат такви извештаи. Тие треба да имаат капацитет за редовни подготовки на ваквите извештаи, а подготовката на Граѓански буџети, исто така, служи за институционализирање на посветеноста на ЕЛС да ги презентира своите политики на начин кој е достапен за јавноста. Во однос на јавната потрошувачка, од суштинско значење е да се има претходни дебати и предлог-одлуката за буџетот да биде ставивме „3 месеци пред почетокот на фискалната година“ како индикатор што треба да го исполни ЕЛС, којшто не е исполнет. Крајниот рок може да варира од земја до земја, но сите остануваат согласни дека повикот за учество во буџетски јавни консултации мора однапред да се објави на општинската веб-страница.

Како една интересна спецификација што би можела да се забележи тука е дека не секаде ова се гледа како дел од принципот на транспарентност, но повеќе како „дали постои законска одредба“. Имено, ако не постои законска одредба за објавување квартален/полугодишен извештај за работата на собранието на општината, тогаш тие воопшто не спроведуваат никакви анализи. Исто така, информациите за имињата, позициите и контактите на државните службеници кои се достапни на објавениот веб-сајт е дел од подобрувањето на ситуацијата што може да се забележи во некои земји, но не е доволно да се каже дека транспарентноста е ефективна.

Недостатокот на стратешки пристап кон отвореноста е сè уште евидентен во контекст на информација за форматот на отворени податоци што треба да бидат објавени на нивните веб-страници. Во голем број случаи сè уште нема израз на отвореност и транспарентност во релевантните документи (стратегии, процедури или политики) кои се однесуваат на прашањата. Недостатокот на внатрешни политики и аспирација да се работи на подобрување во овие области јасно се гледа во обезбедувањето на информации за уделот на јавните претпријатија што ги поседува општината.

Останува препораката дека стратешките документи и годишните акциони планови кои се однесуваат на развојот на отвореноста треба да се донесат. Во рамки на земјите неопходно е да се планира развојот, но и да се обезбеди единство на отвореноста на ЕЛС.

Отвореност на Единиците на локалната самоуправа (општините) во Република Македонија

Отвореноста на локалната самоуправа во Република Македонија е на ниско ниво. Општините исполнуваат едвај 24% од индикаторите на отвореност. Со оглед дека суштината на постоењето на општините е тие да бидат во служба на граѓаните,

ги поставивме индикаторите така што оценувавме дали транспарентноста¹ ја темелат на објавување информации од нивното работење без да им бидат побарани; дали информациите кои ги споделуваат се во отворен формат; дали имаат воспоставено јасни процедури и механизми за партиципативно одлучување; дали имаат воспоставено и објавено јасни процедури за добивање на јавни услуги; дали отчетно објаснуваат за што ги користеле јавните пари кои им биле на располагање; како и на кој начин го подобриле животот на заедниците со одлуките кои ги донеле. Ја меревме отвореноста преку базични принципи на отвореност, па затоа овој резултат за отвореноста на локалната самоуправа загрижува, како на ниво на регионот, така и на ниво на поединечните држави. Всушност просечниот индекс на отвореност на локалната самоуправа во Македонија од 24% е и под просечниот индекс на отвореност на локалните самоуправи во целиот регион, кој изнесува ниски 31%. Отвореноста значително варира од општина до општина, па најдобро рангираната општина исполнува 54% од индикаторите на отвореност, а најслабо се рангирани три општини, кои исполнуваат едвај 10% од индикаторите на отвореност.

Во однос на четирите принципи пристапност, транспарентност, интегритет и ефективност, по кои е правено истражувањето, исполнувањето на индикаторите за интегритет е на најниско ниво, односно општините во Македонија исполнуваат само 7% од индикаторите. Ова значи дека општините немаат информации кои се однесуваат на објавени упатства и водичи за граѓаните за начините на кои можат да поднесат жалби и претставки за работата на администрацијата по електронски пат; не се објавени планови за интегритет или каква било друга внатрешна политика за борба против корупцијата (која вклучува мерки за спречување и елиминација на различни форми на коруптивно и неетичко однесување во институцијата); недостасуваат информации поврзани со спроведената едукација за вработените за спречување и заштита од корупција, за спречување на конфликтот на интереси и начини за заштита на укажувачите.

Со длабински поглед на поткатегиите на индексот на пристапност, затвореноста на општините се забележува на повеќе полиња: (1) индексот за пристап до информации го исполнуваат само во 20% (мерењето е направено преку овозможување пристап до информации кои ќе им олеснат на граѓаните да ја разберат постапката на кој начин да побараат информации од јавен карактер, лесно ќе најдат контакт информации од службеникот кој е задолжен во општината да посредува со барањата за слободен пристап до информации, како и ќе ги видат објавени веќе побараните информации од други граѓани, а што ќе им скрати од времето потребно за добивање на информациите); (2) интеракцијата со граѓаните е со скромни 30% исполнување на критериумите (кај општините е недоволна интеракцијата со граѓаните преку социјалните мрежи, мал дел од нив објавуваат електронски месечни информатори за граѓаните за работата на општините, а само две општини имаат објавени однапред определени фиксни термини во кои граѓаните можат да дојдат на консултации со претседателот на Советот на општината); (3) во однос на исполнување на индикаторите за реализирање јавни консултации е со незначителни 2% (што значи констатиран е недостаток на објави поврзани со организирање јавни дебати за граѓаните за прашања од локално значење, нема информации објавени во насока на однапред испланирани термини за јавни консултации со граѓаните за општинските политики, недостасува објавување на записниците од одржаните средби со граѓаните, недостасува објавување на повиците и одлуките за доделување средства на граѓанските организации).

1)

Стандардите што се донесуваат на транспарентноста, отчетноста и граѓанското учество на локално ниво во државата се утврдени во неколку документи: Законот за локална самоуправа, Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, Етичкиот кодекс на локалните функционери, Етичкиот кодекс на државните службеници, Законот за спречување на корупција, Законот за судир на интереси и др.

2)

Закон за буџетите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 64/2005; 4/2008; 103/2008; 156/2009; 95/2010; 180/2011; 171/2012; 192/2015 и 167/2016).

3)

Во вториот нацрт Национален Акциски план за отворено владино партнерство (2018-2020 година) констатирано е дека „постои потреба од обезбедување на институционален и полесен пристап до информации за работењето на локалната власт, особено во делот што се однесува на реализацијата на јавните финансии, како и поттикнување на инклузивниот пристап во донесувањето на одлуките“. Достапно на <http://mioa.gov.mk/?q=mk/documents/open-government-partnership>, страница 35

4)

<http://www.mkbudget.org/docs/GraganskiBudget-FinalS.pdf>

5)

Иако е воведена контролна е-табла, која претставува софтверско решение кое ќе ги презема најважните финансиски податоци за работењето на општините, во моментот на подготовка на овој документ за јавни политики, е-таблата не располага со податоци. Достапно на <http://indikator.opstinskovetvi.mk/Home/Index>

6)

Закон за јавните набавки („Службен весник на Република Македонија“ бр. 136/2007, 130/2008, 97/2010, 53/2011, 185/2011, 15/2013, 148/2013, 160/2013, 28/2014, 43/2014, 130/2014, 180/2014, 78/2015, 192/2015, 27/2016, 120/2016, 165/2017 и 83/2018)

7)

Согласно Законот за јавни набавки воспоставен е „Електронски систем за јавни набавки“ кој е единствен компјутеризиран систем достапен на интернет, а кој се користи со цел да се овозможи поголема ефикасност и економичност во областа на јавните набавки.

8)

Дополнително, подготвени се Стандарди за Е-транспарентност за локалната самоуправа во истата насока, информациите и податоците општините да ги објавуваат на своите веб-страници во наративна форма, како и во форма на отворени податоци. Достапно на http://civicamobilitas.mk/wp-content/uploads/2018/03/Standardi-za-e-transparentnost_MK.pdf

За подобрена транспарентност на општините, кои исполнуваат скромни 31% од индикаторите од индексот за транспарентност, општините во иднина мора да го овозможат и унапредат објавувањето на одлуките кои ги носат Советите на општините, одлуките кои ги носат градоначалниците, записниците од седниците на Советите на општините, Статутот на општините, Деловниците за работа на Советите, но и да објавуваат информации за организациската структура, буџетот за работа за тековната година, како и за претходните години, завршните сметки, како и објавувањето и пристапот до информациите за јавните набавки.

Подобрување на буџетската транспарентност на општините

Во Законот за буџетите² утврдено е начелото на транспарентност под кое се подразбира достапност на јавноста во сите фази на подготвувањето и на извршувањето на буџетот. За општините ова значи дека се обврзани да бидат транспарентни и отчетни пред јавноста во целосниот буџетски процес. Во оценуваниот примерок од општините само две општини на веб-страниците имаат објавено повик за учество на жителите од општината во јавни консултации за креирање на буџетот.

Три четвртини од општините ги објавуваат донесените буџети и завршните сметки, но во заштитени pdf формати, што ги прави тешко пребарливи. Генерално општините имаат неразвиена буџетска транспарентност³, па така во оценуваниот примерок на општини во Македонија нема општина која објавува Граѓански буџет, што во суштина е документ⁴ за буџетот, наменет за граѓаните (нестручната јавност) кој на едноставен начин, преку графикони и илустрации, ќе им помогне да разберат кои се изворите на средства во нивната општина, а кои се приоритетите за кои ќе се трошат нивните пари. Само третина од општините имаат пракса да ги објавуваат полугодишните извештаи за извршување на буџетот⁵, преку кои граѓаните добиваат прецизни информации за приходите и расходите во текот на годината. Сето ова придонесува индексот на транспарентност, во поткатегијата буџетска транспарентност општините да го исполнуваат со скромни 37%.

Општините немаат практика да ги објавуваат годишните Планови за јавните набавки и одлуките од спроведените јавни набавки

Во поткатегијата транспарентност на јавните набавки, која е дел од индексот на транспарентност, општините во просек исполнуваат скромни 15% од индикаторите. На ова исполнување влијае обврската од Законот за јавните набавки⁶ согласно која општините овие информации ги објавуваат на **електронскиот систем⁷ за јавни набавки**, но согласно меѓународните стандарди за транспарентност, информациите треба да се објавуваат и на веб-страниците на самата институција⁸. Половина од анализираниите општини не го објавуваат Планот за јавни набавки за тековната година. Покрај ова, од оценуваниот примерок на општините, 80% не ги објавуваат одлуките од спроведените јавни набавки на нивните веб-страници. Со оглед дека активностите на општините се тесно поврзани со трошењето на јавните пари општините во иднина мора темелно да ја унапредат својата отчетност во овој дел, односно да ги објавуваат плановите за јавните набавки, одлуките, договорите, анексите на договорите, како и другите општински расходи.

Отворени податоци

Во 2012 година кога се развиваше првиот национален акциски план за Отворено владино партнерство (ОВП), државата презентираше спремност преку воспоставување на приоритетот „Отворени податоци на локално ниво“⁹, за да ги зајакне заложбите на локално ниво за промовирање на транспарентноста, борбата против корупцијата, да го зајакне граѓанското учество и да ги искористи новите технологии со цел да обезбеди поефикасна и поодговорна локална власт. За таа цел креираше мерки за отворање на податоците од страна на општините и утврдување на заеднички критериуми за отворени податоци преку унифициран пристап од страна на општините. Меѓутоа, општо земено, оценката за одржливоста на иницијативите од ОВП преземени на локално ниво беше под ризик во минатото поради недостиг на средства кај општините¹⁰.

Во меѓувреме, преку иницијативи на граѓански организации, развиени се стандарди за е-транспарентност во единиците на локалната самоуправа¹¹, со кои се утврдуваат информациите кои треба да се објавуваат на веб-страниците на општините, како и податочните сетови кои треба да се објавуваат како отворени податоци¹². Дополнително, дадени се насоки за отворени податоци во единиците на локалната самоуправа¹³, но истражувањето покажа дека општините исполнуваат скромни 17% од индикаторите за отворени податоци, што е приближно и на регионалниот просек. Во иднина сериозни заложби треба да вложат општините за да ги отворат податоците затоа што тие не служат единствено за поголема транспарентност, туку влијаат на зголемувањето на учеството на граѓаните во креирањето на политиките.

Ефикасност на локалната самоуправа

Општините исполнуваат скромни 16% од индикаторот за ефикасност, кој ги сублимира постигнувањата од спроведувањето на мониторингот и евалуацијата на политиките кои се спроведуваат од страна на општините; обврските кои ги имаат во делот на известувањето и стратешкото планирање. Ова „постигнување“ е двапати пониско од регионалниот просек на исполнување на индексот на ефикасност на локалните самоуправи кој изнесува 49%. Општините се најдобро оценети во поглед на поткатегијата на индексот кој се однесува на известувањето (95%), затоа што јавните претпријатија и градоначалниците се обврзани со закон да го известуваат Советот на општината за своето работење. Понатаму, општините исполнуваат 22% од индикаторите во поткатегијата за стратешко планирање, бидејќи само 1/3 имаат усвоено развојни стратегии со јасно определени развојни цели. Во поткатегијата на мониторинг и евалуација општините се најнеефикасни и исполнуваат минимални и незначителни 3%. Немаат постигнувања во овој сегмент бидејќи општините не развиваат и не објавуваат индикатори за ефикасност според кои ќе се мери како општините ги исполнуваат своите цели, обврски и задачи согласно годишните работни планови.

9)

Оваа практика, за отвореност на локално ниво продолжи и во вториот (2014-2016) и во третиот (2016-2018) национален акциски план за ОВП, со тоа што предвидените мерки беа проширени и предвидуваа воведување нови форми на проактивна комуникација на општините со граѓаните; воспоставување на институционални форми на соработка на локалните власти со граѓаните; воспоставување на е-услуги; воспоставување на стандарди за транспарентност и отворени податоци кои што ќе бидат корисни за граѓаните; подобрување на функционалноста на механизмите за институционална консултација на локално ниво; подобрување на испораката на социјални услуги на локално ниво преку соработка со граѓанските организации.

10)

Во вториот нацрт Национален Акциски план за отворено владино партнерство (2018-2020 година) констатирано е дека „постои потреба од обезбедување на институционален и полесен пристап до информации за работењето на локалната власт, особено во делот што се однесува на реализацијата на јавните финансии, како и поттикнување на инклузивниот пристап во донесувањето на одлуките“. Достапно на <http://mloa.gov.mk/?q=mk/documents/open-government-partnership>, страница 35

11)

Стандарди за е-транспарентност во единиците на локалната самоуправа, достапно на http://civicamobilitas.mk/wp-content/uploads/2018/03/Standardi-za-e-transparentnost_MK.pdf

12)

Отворените податоци се податоци во компјутерски обработлив формат кои може да се користат слободно и бесплатно, со можност за повторна употреба и да се редистрибуираат од страна на било кој, без ограничувања

13)

Насоки за отворени податоци во единиците на локалната самоуправа, достапно на http://www.cup.org.mk/publications/Nasoki%20za%20otvoreni%20podatoci_MK.pdf

7)

Согласно Законот за јавни набавки воспоставен е „Електронски систем за јавни набавки“ кој е единствен компјутеризиран систем достапен на интернет, а кој се користи со цел да се овозможи поголема ефикасност и економичност во областа на јавните набавки.

8)

Дополнително, подготвени се Стандарди за Е-транспарентност за локалната самоуправа во истата насока, информациите и податоците општините да ги објавуваат на своите веб-страници во наративна форма, како и во форма на отворени податоци. Достапно на http://civicamobilitas.mk/wp-content/uploads/2018/03/Standardi-za-e-transparentnost_MK.pdf

Методологија на истражување

Отвореноста е клучен услов за демократијата бидејќи им овозможува на граѓаните да ги добијат информациите и знаењата потребни за еднакво учество во политичкиот живот, ефикасно донесување одлуки и држење институции одговорни за политиките што ги спроведуваат.

Институциите ширум светот преземаат конкретни активности со цел да ја зголемат нивната транспарентност и отчетност кон граѓаните. Со цел да се утврди степенот до кој граѓаните од Западен Балкан добиваат навремени и разбирливи информации од нивните институции, се разви регионален индекс на отвореност.

Индексот на регионална отвореност го мери степенот до кој институциите на земјите од Западен Балкан се отворени за граѓаните и општеството, врз основа на четири принципи: (1) транспарентност (2) пристапност (3) интегритет и (4) ефикасност.

Принципот на транспарентност подразбира дека организациските информации, буџетот и постапките за јавни набавки се јавно достапни и објавени. Пристапноста се однесува на обезбедување и почитување на постапките за слободен пристап до информациите и зајакнување на пристапноста на информациите преку механизмот на јавни сослушувања и зајакнување на интеракцијата со граѓаните. Интегритетот вклучува механизми за спречување на корупцијата, имплементација на Етичките кодови и регулирање на лобирањето. Последниот принцип, ефикасност, се однесува на мониторингот и евалуацијата на политиките што ги спроведуваат институциите. Следејќи ги меѓународните стандарди, препораки и примери за добра практика, овие начела се понатаму разработени преку специфични квантитативни и квалитативни индикатори кои се оценуваат врз основа на достапност на информациите на официјалните интернет страници на институциите, квалитетот на правната рамка за поединечни прашања, други извори на информации од јавен карактер и прашалници до институциите.

Преку повеќе од 110 индикатори по институција, ја меревме и ја анализиравме отвореноста на сите општини во регионот и собравме преку 1000 податоци. Собирањето на податоци беше проследено со процес на верификација на податоците, што резултираше со стандардна грешка од +/- 3%.

Мерењето беше спроведено од декември 2017 година до крај на март 2018 година. Врз основа на резултатите од истражувањето, развивме збир препораки и упатства за институциите.

Метаморфозис е независна, непартиска и непрофитна фондација со седиште во Скопје, Република Македонија. Мисијата на Метаморфозис е да придонесе за развој на демократијата и подобрување на квалитетот на живеење преку иновативна примена и ширење на знаењето. Наши главни вредности се отвореност, еднаквост и слобода. Програмските области во кои делува Метаморфозис се:

- Општествени иновации
- Животна средина
- Човекови права
- Добро владеење

Фондација Метаморфозис

адреса: ул. „Апостол Гусларот“ бр. 40, 1000 Скопје, Македонија
е-пошта: info [AT] metamorphosis.org.mk
телефон: +389 2 3109 325
www.metamorphosis.org.mk

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”, Скопје

352(497.7)

НАУМОВСКА, Нада

Препораки за подобрување на состојбата : отвореност на локалната самоуправа во регионот и во Македонија / Нада Наумовска, Данче Даниловска. - Скопје : Фондација Метаморфозис, 2018. - 12 стр. ; 25 см

ISBN 978-608-4564-96-6

1. Даниловска, Данче [автор]

а) Локална самоуправа - Транспарентност - Македонија

COBISS.MK-ID 108119818

